No. 1464 Zaterdag 20 Januari 1912. 29ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire. Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

VOOR ONZE EER EN GOEDEN NAAM.

In eene havenstad, als de onze, is de publieke zedelijkheid aan zoovele vreemde invloeden onderhevig, dat zij al heel spoedig sterk zal zakken, ver beneden het toch reeds lage normale eener havenstad, als ook de eigen goede elementen in onze maatschappij aanwezig niet voortdurend en krachtig samenwerken om haar op peil te houden.

Dit groote gevaar voor eene snelle vermindering van het moreele gehalte onzer stad, van het algeheel verlies van onze eer en goeden naam als fatsoenlijke haven, kwam ons voor als zeer nabij, toen wij het *Oranjeboek* lazen.

Al wordt in het rapport van JHR. MR. H. M. VAN WEEDE slechts over den sanitairen toestand gesproken en deze, op stuk van venerische ziekten, slecht genoemd, het innig verband tusschen de publieke zedelijkheid en dezen specialen sanitairen toestand zal toch wel niemand ontgaan. Het is het natuurlijk verband van oorzaak en gevolg.

Op twee manieren kan men derhalve trachten dezen slechten sanitairen toestand te verbeteren, namelijk door ofwel de verkeerde gevolgen weg te nemen, of de kwaal in haar onmiddelijke oorzaak te bestrijden.

Het is ons bekend, dat reeds door den Gouverneur een commissie werd benoemd om na te gaan op welke wijze de prostitutie hier het best kan worden geregeld. Reeds heeft deze commissie om informaties gevraagd naar de door JHR. VAN WEEDE zoo hoog geroemde organisatie bij onze Amerikaansche buren Puerto-Rico en Panama.

Nu weten wij allen, dat niets beter een zaak doet kennen dan eigen studie en eigen aanschouwing. Panama en Porto-rico zijn zeer spoedig van hieruit te bereiken. Wij zouden derhalve eerbiedig in overweging wenschen te geven, of het niet mogelijk en tevens meer afdoende en meer practisch zal wezen eenige leden van bovengenoemde commissie een studiereis te laten maken naar Panamá en Porto-rico.

Deze eigen studie zal beter dan welke uitgebreide schriftelijke rapporten, de commissie op de hoogte stellen van haar taak, en, wat meer is, de een zeer voorname factor is, aan de leden dezer commissie meer belangstelling geven, meer ijver en voortvarendheid en ten slotte ook meer voldoening.

Men schatte het hooge gewicht dezer quaestie toch vooral niet te laag.

JHR. MR. VAN WEEDE noemt haar eene aangelegenheid van staatsbelang, een conditio sine qua non voor de wederopleving van onzen handel en scheepvaart; hij stelt de regeling der prostitutie gelijk met de allernoodzakelijkste uitdieping en verbreeding van de haven.

Niemand onzer twijfelt ook maar een oogenblik aan de groote noodzakelijkheid van dezen laatsten maatregel, welnu, de eerste staat daarmede gelijk.

Is het geen schande voor Curaçao, dat onze haven in het *Oranjeboek*, een officieel document van Zijne Excellentie, de Minister van Buitenlandsche Zaken in Nederland, wat door velen geconsulteerd wordt, geboekt staat als *niet fatsoenlijk*. Want daar komt deze speciaal slechte sanitaire toestand eigenlijk op neer. En wat een nadeel is het niet voor onzen handel, dat onze haven aan de Marine-Departementen van Washington en Berlijn gesignaleerd werd als *te vermijden* voor Amerikaansche en Duitsche matrozen!

In gebrek aan fatsoen wordt onze haven slechts door twee, te weten Barbados en Paramaribo, overtroffen. Een treurige vermaardheid! Me dunkt we zijn reeds laag genoeg gedaald om met alle kracht aan 't werk te gaan en te trachten onze eer en goeden naam terug te winnen.

Men begrijpe de quaestie dus goed. Even noodzakelijk als het is onze haven uit te diepen en te verbreeden, even noodzakelijk is het de prostitutie in Willemstad te regelen. Al is onze haven nog zoo breed en diep, die mooie haven zal geen grootere schepen tot zich lokken, als alle gevaar voor besmetting van een vuile ziekte niet is weggenomen.

Wat nu geschiedt aan de Marine-departementen, zal dan gebeuren aan de Kantoren der groote reederijen, onze slechte reputatie zal ons vooruitsnellen en Curaçao gesignaleerd staan als *te vermijden* en niet dan bij hooge noodzakelijkheid worden aangedaan, of bezocht door fatsoenlijke vreemdelingen.

Laat ons toch zorgen, dat het overal spoedig bekend worde, dat Curaçao een mooie, gezonde, fatsoenlijke havenplaats is, waar vreemdelingen gaarne zullen vertoeven en bij voorkeur verblijven.

Maar dan moet er ook haast gemaakt worden met de noodzakelijke regeling der prostitutie. Een verloren naam is niet zoo spoedig herwonnen. Hoe eerder er officieel aan de verschillende Marine-departementen geseind kan worden, dat alles in orde is en ieder gevaar voor besmetting kan vermeden worden, des te beter. De oorlogsschepen zullen onze haven weer bezoeken en de koopvaardijers zullen dan van zelf wel volgen. Geen betere reclame voor den sanitairen toestand van onze haven dan een geregeld bezoek van vreemde oorlogsschepen.

Men zette dus wat haast bij het werk. En om deze ernstige aangelegenheid, welke er eene is van staatsbelang, en waarvan de toekomst van onze haven, ja van geheel Curaçao afhangt, zouden wij wenschen dat ten spoedigste besloten werd tot het uitzenden van een commissie naar Panamá en Porto-rico.

Het geld daaraan besteed kan ten volle verantwoord worden en zal zeer nuttig zijn uitgegeven. Het moet dienen om ons terug te geven

ONZE EER EN GOEDEN NAAM.

Wordt vervolgd.

EEN VERBANNINGSDECREET.

Het *Boletin Comercial* berichtte de vorige week, dat door Generaal LECONTE, President van Haïti, een verbanningsdecreet is uitgevaardigd tegen de Syriers. Nog 6 maanden tijds wordt hun gelaten om hun zaken te regelen, waarna allen het grondgebied van Haïti moeten verlaten hebben,

Het is wel een tyrannieke maatregel, die wanneer 't menschen van een anderen landaard gold, zonder twijfel een *casus belli* ten gevolge zou hebben met de betrokken natie. Doch de Syriers, (hier meestal Arabieren of Armeniers, zelfs Italianen genoemd,) grootendeels afkomstig uit Armenië en van den Lybanon behooren tot het grondgebied van den Sultan. En juist om de geweldenarijen van den Turk te ontvluchten, zijn zij uitgeweken naar deze streken en zijn nu verspreid over alle republieken van Zuid- en Middel-Amerika.

Van de zijde van Turkije heeft Haïti natuurlijk geen protest tegen dezen dwangmaatregel te vreezen.

Het is te verwachten, dat een groot deel dezer Syriers de wijk naar onze kolonie zullen nemen.

Zoowel de rechtstreeksche verbinding van Haïti met onze kolonie door middel van de stoomschepen der K.W.I.M., als ook de aanwezigheid reeds van een groot aantal hunner landgenooten op Curaçao maakt dit zeer waarschijnlijk.

Zal hun komst en de aanwas van het Syrisch element een aanwinst zijn, een voordeel voor ons eiland, een reden om er ons over te verheugen?— Het is moeielijk, reeds nu hierop een positief antwoord te geven. Eerst de toekomst zou deze vraag meer bevredigend kunnen oplossen. Toch is het goed, deze kwestie onder de oogen te zien en het vóór en tegen dezer zaak eens nader te ontwikkelen.

* * *

Iedere Staat en zoo ook 't Bestuur onzer kolonie heeft het recht, om armlastige vreemdelingen, die zonder middel van bestaan zijn, van zijn grondgebied te weren.— In zulk een maatregel schuilt niets onbillijks, allerminst hier, waar het een „noodlijdende kolonie" geldt, waar gemeenlijk door het grootste gedeelte der eigen bevolking al het nijpende der armoede gevoeld wordt. Bovendien vindt deze wetsbepaling hier een zeer milde en gematigde toepassing, vergeleken b. v. bij de Vereenigde Staten van Amerika. Op dezen titel heeft dus ook ons gouvernement 't in zijn macht, deze vreemdelingen den toegang tot— of het verblijf in onze kolonie te ontzeggen.

Naast sommigen dezer Arabieren, die het hier reeds tot een zekeren welstand hebben weten te brengen, heeft toch verreweg het grootste deel hunner nog dagelijks den *struggle for live* te kampen. De weldadigheidsvereeniging: *Société de Bienfaisance syrienne* bij het begin dezes jaars hier opgericht met een fonds-kapitaal van 1000 gld. bewijst zoowel den welstand van het eene, als de armoede van het andere deel dezer vreemdelingen.

De koophandel zit dezen menschen, evenals alle Oosterlingen, in 't bloed. Zij oefenen dit bedrijf uit als rondtrekkende kooplui. Als marskramers met hun pakken en kisten beladen, trekken zij bij voorkeur door de arme buurten en de buitendistricten, om hun koopwaar aan te bieden of liever op te dringen.

Onze buitenmenschen koopen zeer veel bij deze Arabieren, want dikwijls maakt het hun den langen en vermoeienden tocht naar de stad onnoodig, en wordt zóó het verlies van een of twee werkdagen mee uitgespaard. Allerlei snuisterijen en kleine weelde-artikelen hebben zij onder het volk bekend gemaakt. De waren, die zij ten verkoop aanbieden, toonen reeds, hoe zij speculeeren op de aangeboren pronkzucht van onze inlanders. Zij zijn volleerd in alle trucjes en listen van een handigen koopman, weten zich gewillig te plooien naar de eigenaardige gewoonten en verlangens van ons volk. Zij worden nooit moede telkens opnieuw hun koopwaren te ontpakken en uit te stallen, ook zonder dat het hen gevraagd wordt, ook waar de kans nog zoo gering is iets aan den man te brengen. Heel gewillig laten zij den koopers hun lust tot afdingen botvieren tot het bespottelijke toe, doch zorgen er wel voor, nog tegen een behoorlijken winst hun artikelen kwijt te raken, ondanks hun beweren dat zij er dezen keer stellig op verliezen.

Sinds onze hoedenindustrie in de laatste jaren op ons eiland tot grooteren bloei kwam, is door sommigen hunner nog een andere wijze van negotie-drijven ter hand genomen. Zij koopen nu vooral in de buitendistricten de stroohoeden op. Vroeger konden deze hoeden alléén in de stad verkocht worden. Tegenwoordig wordt het de vlechtsters gemakkelijker gemaakt.

De hoeden worden door de Arabieren in de buitendistricten huis aan huis opgekocht of tegen allerlei koopwaar ingewisseld. Zelfs onafgewerkte, half voltooide hoeden koopen zij op van personen, die nog schulden bij hen hebben, en laten deze hoeden weder verder afwerken door andere personen, die eveneens nog bij hen in 't krijt staan. Zij hebben zoowel den naam als de daad, de hoeden verre beneden de marktwaarde op te koopen. Hun wijze van handeldrijven is het grootste struikelblok voor de ontwikkeling der hoeden-industrie in de buitendistricten, het werkt het slechte, slordige vlechten in de hand.

Voor alle hoeden, goed of slecht afgewerkt, betalen zij over het algemeen eenzelfden prijs van 25 tot 30cts. zoodat voor de vlechtsters elke prikkel vervalt, tot het leveren van fijn vlechtwerk, of zelfs om de ordinaire hoeden zorgvuldiger af te werken. Zoolang de Syriers de opkoop van de stroohoeden in de buitendistricten blijven beheerschen, kunnen de opgerichte vlechtcursussen aan de buitenscholen tot weinig succès leiden. Daarom blijven de resultaten er ook tot nog toe zoo gering. De armoedige positie dezer bewoners maakt, dat zij voortdurend lijden aan geldgebrek. De Syriers nu voorzien eenigermate in dat geldgebrek door meermalen per week langs de huizen de gemaakte hoeden tegen geld of koopwaar in te wisselen.

Wil men *betere* prijzen voor zijn hoed maken, dan rest er geen ander middel, dan eenige dagen honger te lijden tot men een half of heel dozijn hoeden heeft afgewerkt en daarmee stadwaarts te trekken, waarmede weer bovendien het verlies van een of twee dagen gemoeid is. Er zijn ons feiten bekend, dat hoeden gemaakt op de vlechtcursus, die in de stad voor 45, en 60 tot zelfs 75 cts. grif verkocht werden, door de Syriers maar tegen 25 cts. werden aangenomen. Geheel tegen hun wil, doch gedwongen door den honger en gebrek, worden onze buitenmenschen in de macht der Syriers gedreven.

Het is eveneens gemakkelijk te begrijpen, dat ook voor onze winkeliers deze Syriers zware concurrenten zijn; met de voordeelen, die onze koopmansstand vroeger genoot, gaan nu deze vreemdelingen voor een groot deel strijken. Zoo is het verklaarbaar waarom zij bij onze kooplui niet met een goed oog worden aangezien.

Van deze zijde beschouwd, kan het stellig *niet* in het belang onzer kolonie zijn, dat zich nog een grooter aantal dezer vreemdelingen hier komt vestigen. Te minder nog, daar het voor de hand ligt, dat zij, die nu uit Haïti verdreven worden, door de mindere graad van ontwikkeling der inboorlingen dier naburige repu-

FEUILLETON.

'T IS MAAR EEN PASTOOR.

Pierre L'Ermite naverteld.

Zuster Veronica zit verlegen te kijken.

Arme zuster, zij dacht er niet aan, dat er nog een heele afstand is tusschen den gevulden beker en dien leeg te drinken.

Verbeeldt u, dezen morgen heeft iemand haar voor hare oudjes, in briefjes, 3000 fr. ter hand gesteld! Eene verrassing, een droom! —Zij wreef zich het voorhoofd! „Ben ik ook wel goed wakker?"

Hoe dik scheen haar het pakje tusschen hare zachte vingers... Denk eens, drie duizend francs. Dertig briefjes! Wat zal zij daarvoor al niet voor hare oudjes kunnen koopen: schoone pijpen, lekkere drankjes, sterke broeken, allerlei snuisterijen...

Of zij gelukkig was! De anderen moesten haar geluk deelen... Zij zong van blijdschap tot het oogenblik, dat een ruwe stem er tusschenkwam: „Maar dat geld behoort u niet toe!!! Arme zuster Veronica!

Zij kijkt verschrikt op, met hare groote oogen wijd open, naar den eerw. heer rector, een struischen man, vierkant gebouwd, de haren recht op het hoofd, ruwe wenkbrouwen, kleinen neus.

Maar het geldt hare oudjes, en zuster Veronica staat rechtop als een paal.

„...„Wij mogen die drie duizend francs niet houden!.„ Onmogelijk."

En dat woord „onmogelijk" valt als een bijslag op de zoete verwachtingen van zuster Veronica.

„Nochtans zijn zij toch aan ons gegeven!"

„Laten we eens zien, zusterke; gaan we het geval eens na, de oogslag dringt zich vanzelf op. Een man sterft, na drie duizend francs aan zijn vriend geleend te hebben".

„Hij zou ze zelf als verloren beschouwen."

„Eigenlijk is geleend geld altijd verloren geld. Onderbreek mij niet, ik ga voort: die vriend, tegen aller verwachting in en na een biecht, wil dat geld teruggeven......".

„En hij geeft het ons,"

„Ja, maar hij zegt u: ik weet niet wat ik moet doen, want de vrouw van mijn vriend leeft nog en hier is zelfs haar adres. In alle geval, Zusterke, zoo gij meent in geweten dat geld te kunnen behouden... houd het, ik heb liever dat het voor u is dan voor die vrouw... Zoo is wel het geval, niet waar, Zusterke?"

„Ja, mijnheer rector."

„En toch, Zusterke, moogt gij dat geld niet houden, want die man heeft het recht niet het u te geven."

„Nochtans, wij kunnen het beter gebruiken dan die rijke mevrouw".

„Zusterke..........., gij zoudt in de klas van godgeleerdheid er leelijk naast staan! Rothschild is ook zeer rijk, maar als ge hem twintig francs ontneemt, is dat toch altijd stelen".

„Dan!...... — en in dat woord „dan" ligt er als een afgrond van wanhoop. — Dan moet ik ze u teruggeven?......"

En 't arme Zusterke, in haren geest altijd met hare oudjes bezig, haalt traag de dertig briefjes van 100 francs uit haren zak en langzaam, de eene na de andere, als gaf zij telkens een stuk van haar hart, legt zij ze in de breede hand van den rector, die ze openhield tot het laatste was gegeven.

* * *

Na een langen rit komt de priester ten huize van mevrouw aan. Eindelijk.

„Mevrouw is niet thuis."

De priester aanhoort met kalmte dat korte, koude antwoord, dat hij overigens verwachtte; het is 1 uur 's morgens. Mevrouw is zeker thuis, Maar de portierster is een van die tangen, bij wie men zich gemakkelijk de hel kan voorstellen.

„Ik wou wel, dat ge eens gingt zien of mevrouw inderdaad niet is teruggekomen?"

„Maar mevrouw is nooit thuis voor uw volk."

„Uw volk?"

En de priester kijkt haar aan met den blik van den sterke, die schijnt te zeggen: „Wat zou ik graag eens den bezem met u kruisen!"

En hij herhaalt: „Mevrouw heeft er groot belang bij mij te ontvangen."

Bij dat woord maakte de heks een groot gebaar, dat haren twijfel uitdrukte.

„......Belang bij u te ontvangen? Ik herhaal u, mevrouw is den ganschen dag uit."

„En ik, ik zeg u: ik ben er zeker van, dat mevrouw me aanstonds zoude ontvangen, als ze wist, waarvoor ik kom".

Toen werd de portierster kwaad, zij draaide den pastoor den rug toe: "Dat tuig, die pastoors, die

bliek, een nog grooter overwicht verkregen hebben, en hun wijze van handeldrijven dus van nog ongunstiger gehalte zal zijn, dan wij het hier hebben leeren kennen. Als zeer waarschijnlijk mag men wel aannemen, dat zij zich op de een of andere wijze zullen gehaat gemaakt hebben.

Naast deze schaduwzijde is er evenwel ook een lichtzijde. Van een onpartijdig standpunt en billijksheidshalve verdient ook deze zijde de aandacht.

Ook onze Syriers hebben deugden en karaktereigenschappen, die aan onze eigen landskinderen gerust als voorbeeld mogen gesteld worden.

Geen enkel deel onzer bevolking ontwikkelt zooveel energie en werkkracht als deze vreemdelingen. Voor hun lichaam stellen zij zich met de meest bescheiden eischen tevreden. Zij hebben een uithoudingsvermogen, dat bewondering wekt. Zij leven zuinig en spaarzaam als geen anderen. Het is verwonderlijk, hoe spoedig zij na hun aankomst aan het klimaat gewoon zijn, met welk een aanpassingsvermogen hun lichaam bestand is tegen lange vermoeiende voetreizen met zware pakken beladen, in de tropische zonnebitte. Het gewone voedsel van maismeel van den armsten daglooner nemen zij terstond voor lief, en stellen zich dankbaar tevreden met een klein plaatsje op den harden grond voor hun nachtrust, wanneer zij op hun tochten in de buiten-districten of op de eilanden van de gastvrijheid van een armen hutbewoner gebruik maken. Door het zuinig beheer hunner spaarpenningen en het inkrimpen hunner levensbehoeften komen velen hunner tot een zekeren welvaart. Reeds verschillenden van hen hebben hier een huwelijk gesloten met vrouwen van onze kolonie. Zouden wij mogen verwachten, dat hun goede eigenschappen ook op hun kinderen zullen overgaan? In dat geval zou onze kolonie er zeker mede gebaat zijn. Ondervinding op dat punt hebben wij echter niet. Hun verblijf alhier is nog van betrekkelijk korte dagteekening. Zekerheid hieromtrent bestaat dus niet. Onder dit opzicht ziet men soms heel onverklaarbare verschijnselen. In Suriname had men indertijd de beste verwachtingen van de kinderen der Britsch-Indische koelies, die daar als vreemde werkkrachten op de plantages zijn ingevoerd en die al het goede met onze Syriers gemeen hebben. Doch het is gebleken, dat de kreolen-koelies, in Suriname geboren en uit volbloed koelie-ouders, niets van de goede eigenschappen van hun ouders hebben overgeërfd.

De zaak verdient zeker overweging en van beide kanten bezien te worden.

RAPPORT

van de door den Gouverneur van Curaçao benoemde Commissie, ten einde den toestand van het groot landbouwbedrijf in de kolonie na te gaan, de oorzaken van den achteruitgang der plantagehouders op te sporen en middelen tot verbetering aan te geven.

(Om de groote belangrijkheid van dit rapport, met zooveel studie opgemaakt en bewerkt, oordeelen wij het nuttig daar meerdere bekendheid aan te geven door het ook af te drukken in ons blad. Het werd als Bijlage **D** opgenomen in 't Koloniaal Verslag.)

Curaçao, den 9den Juni 1910.

DEN

HOOGEDELGESTRENGEN HEER DER KOLONIE.

ALHIER.

De Commissie, benoemd bij Gouvernementsbeschikking dd. 31 Juli 1909, no 489, heeft de eer, in voldoening aan hare opdracht, U H.E.G. dit rapport harer bevinding te doen toekomen, onder overlegging der notulen harer vergaderingen, waarin de in die vergaderingen gehouden besprekingen in het kort zijn opgeteekend.

Zij heeft vermeend hare taak te moeten bepalen tot het hoofdeiland Curaçao, omdat hare bekendheid met den toestand van het landbouwbedrijf op de overige eilanden van dien aard is, dat zij, alvorens haar oordeel uit te spreken, zich behoorlijk op de hoogte daarvan zal dienen te stellen.

De Commissie heeft, het zal U H.E.G. uit de overgelegde notulen blijken, op verzoek van verscheidene voorname planters hen in de gelegenheid gesteld mondeling voorlichting te verschaffen. Hetgeen den leden der commissie uit eigen wetenschap bekend is en hun verder door onderzoek is gebleken, getoetst aan de verklaringen dier planters, vormen den grondslag van dit rapport.

In de eerste plaats dient gereleveerd te worden, dat het landbouwbedrijf op dit eiland door verscheidene ongunstige omstandigheden, waarin de plaats verkeert, niet kan worden vergeleken met hetgeen men, b.v. in het Moederland, onder landbouwbedrijf verstaat. De bodemgesteldheid is van dien aard, mislukkingen van oogsten door het uitblijven van den regen komen te dikwijls voor, dan dat van eene uitoefening van dat bedrijf, waaraan menige andere landen hun welvaart te danken hebben, op eene schaal en op de wijze, zooals dat in die landen geschiedt, hier sprake kan zijn. De belastbare waarde der grondeigendommen in het algemeen is volgens de grondbelasting dan ook voor de gebouwde eigendommen f 5 974231, tegen slechts f 1 016590 voor de ongebouwde, terwijl de waarde van het ongebouwde gedeelte der plantages geschat is voor de belasting op f 916554, tegen f 285 010 voor het gebouwde gedeelte.

Het wil de Commissie voorkomen, dat onder landbouwbedrijf op Curaçao moet worden verstaan, behalve de eigenlijke landbouw, tevens alle bedrijven, die in den regel op plantages worden uitgeoefend en hier voor velen het middel zijn om zich het voor den eigenlijken landbouw benoodigd bedrijfskapitaal te verschaffen. Die bedrijven zijn zelfs het hoofdbestaan van vele plantage-eigenaars en de toestand der financiën van plantagehouders houdt gelijken tred met den toestand, waarin die bedrijven verkeeren, zoodat de beoefening van het eigenlijke landbouwbedrijf daarmede in het nauwste verband staat.

Zij zijn, met inbegrip der eigenlijke landbouwbedrijven: de akkerbouw, de ooftteelt, de groententeelt, het kalkbranden en de verkoop van brandhout en houtskolen, de veeteelt en de zuivelbereiding, de zoutwinning en de verkoop van water.

De Commissie heeft vermeend ook deskundige voorlichting te moeten verzoeken.

Eene onderscheiding dier verschillende takken van landbouw heeft zij te danken aan de welwillende medewerking van den Gouvernements-landbouwkundige, die bereidwillig zijnen bijstand heeft verleend en wiens rapport hierbij gaat. (Zie Bijlage La. A.)

De Commissie is dan ook eenstemmig van oordeel, dat de door den heer landbouwkundige gegeven definitie van „groot landbouwbedrijf", namelijk, dat daarbij het hoofd van het bedrijf de leiding heeft, en het werk verricht wordt door betaalde arbeiders en kleine locale voordeeltjes daarvoor niet in aanmerking komen, terwijl in tegenstelling daarvan bij het klein bedrijf juist die voordeeltjes worden gezocht en het werk door het hoofd persoonlijk en met medewerking zijner huisgenooten wordt gedaan, op Curaçao de juiste is en heeft zij dan ook bij haar onderzoek naar den toestand van het groot landbouwbedrijf als leidraad die meening overgenomen. Echter zal het U H.E.G. uit dit verslag blijken, dat de Commissie zich niet kan aansluiten bij al hetgeen door den heer landbouwkundige in zijn rapport wordt gezegd.

Overgaande tot de eigenlijke beschrijving van den toestand van het landbouwbedrijf, zooals dit door de Commissie is opgevat, wordt hierbij medegedeeld:

Akkerbouw:

De akkerbouw bepaalt zich tot het planten van maïs, hoofdzakelijk de zoogenaamde kleine maïs, waarvan het graan tot meel wordt vermalen, om voornamelijk op het land als voedsel voor de menschen te worden gebruikt, en de maïsstokken als veevoeder dienen.

Het oogsten van de voor hare looistof gezochte divividipeulen van den inheemschen divididiboom, die hier in het wild groeit, kan moeilijk onder akkerbouw worden gerangschikt; de dividivi is meer een boschproduct. De dividivi is het eenigste stapelproduct van landbouw, dat uitgevoerd wordt.

Meer tot den *tuinbouw* behoort de cultuur van oranjeboomen, waarvan de schillen der vruchten op de wereldmarkten soms nog al goed betaald worden om hare voor het bereiden der zoogenaamde Curaçao-likeur bij uitstek goede hoedanigheid.

Ook het verbouwen van enkele *grassoorten* heeft niet die uitgestrektheid kunnen bereiken, dat het onder den akkerbouw zal kunnen worden gerangschikt. Meestal geschiedt het in en om de boomgaarden

De bouw van *rankvruchten*, als pompoenen, die hier als voedsel voor de menschen worden gebruikt, meloenen en watermeloenen, alsmede die van een heel kleine hoeveelheid aardnoten, geschiedt deels als tusschencultuur van den maïsbouw, deels in en om de boomgaarden vóór of achter de dammen.

Ooftteelt.:

De *ooftteelt* bepaalt zich hoofdzakelijk tot de teelt van mispelboomen, mango's en kokos- en dadelpalmen, terwijl in elken boomgaard nog eenige andere vruchtboomen worden aangetroffen, als de bacoven, papaja, cachoe; van deze laatste wordt slecht eene kleine hoeveelheid geteeld.

Groententeelt.

De *groententeelt* geschiedt in de onmiddellijke nabijheid der voor de bevloeiing noodzakelijke waterputten, die als regel op lager gelegen terreinen zijn. Giambo, waarvan een groentensoep wordt gemaakt, radijs, komkommers, lange kalebassen, warmoes zijn de voornaamste groenten, die hier verbouwd worden.

Kalkbranden en verkoop van brandhout en houtskool.

Als bouwmateriaal wordt op Curaçao veel kalk gebruikt, die verkregen wordt door langs het strand gegaarde kalksteenen op de plantages te laten branden, waarvoor als brandstof hout gebruikt wordt, liefst boomstammen en zware takken, zulks op de meest kwistige wijze. Door enkele planters is sedert eenige jaren een systeem van kalkbranden ingevoerd, waarbij door het gebruik van ovens het houtverbruik aanmerkelijk wordt verminderd, terwijl in de stad door eene maatschappij al lang kalk gebrand wordt met steenkolen als brandstof. De bevolking gebruikt zoowel in de stad als in de buitendistricten uitsluitend hout en houtskolen als brandstof. De invoer van brandhout uit het buitenland is uiterst gering; van het eiland Bonaire wordt veel brandhout ingevoerd

Veeteelt en zuivelbereiding.

Onder veeteelt neemt op Curaçao de eerste plaats in de geitenteelt, en de ezelfokkerij en eindelijk hier en daar de paardenfokkerij. Behalve uit den verkoop van vee, werpt de veeteelt groote voordeelen af door den verkoop van melk en de op enkele grootere plantages op primitieve wijze uitgeoefende zuivelbereiding, die bestaat in het karnen van melk, — waar deze wegens verren afstand niet naar de stad kan worden vervoerd — om aan de stadbewoners als karnemelk te worden verkocht, terwijl ook bereid wordt ongekleurde boter en eene soort van kaas, die in qualiteit het lang niet halen kan bij de Europeesche kazen. De zuivelbereiding is lang niet voldoende voor de plaatselijke consumtie en kan aanmerkelijk worden uitgebreid, vooral als coöperatieve zuivelfabrieken worden opgericht. Op dit gebied is veel te verbeteren. Meerendeels ingevoerde runderen worden op het eiland Curaçao geslacht. De uitvoer van vellen van de voor consumtie geslachte geiten is eveneens een der voordeelen van de veeteelt. Ook wordt eene kleine hoeveelheid wol uitgevoerd.

Zoutwinnig.

De zoutuitvoer is tot voor eenige jaren de hoofdbron van inkomsten geweest van vele der aan de baaien gelegen plantages, voor enkele plantage-eigenaren zelfs zoo goed als de eenige bron van inkomsten.

Waterverkoop.

Vele der om de stad gelegen plantages leveren water uit ondiepe putten aan de stadbewoners, dat als waschwater en vooral in tijden van groote droogte door den minderen stand als drinkwater wordt gebruikt. Verscheidene koopvaardijstoomschepen, die deze haven aandoen, en het in station zijnd Nederlandsch oorlogsschip voorzien zich van dat water, de eerstgenoemde voor hunne ketels.

Geen der bovengenoemde bedrijven wordt met uitsluiting van alle andere op de plantages uitgeoefend, elk plantage-eigenaar houdt zich met verscheidene dier bedrijven bezig.

De Commissie is eenparig van oordeel, dat al de bedrijven, die het groot landbouwbedrijf uitmaken, met ongunstige omstandigheden te kampen hebben en de toestand van het groot landbouwbedrijf op Curaçao, waaruit de plantage-eigenaren een bestaan moeten vinden, door geleidelijken achteruitgang bepaald zeer slecht te noemen is, hoewel er heel enkele plantage-eigenaren zijn, die door bezit van voldoend bedrijfskapitaal uit hunne gronden nog eenig voordeel weten te trekken.

De vooral in het 2de district, gelegen lusttuinen, waarop groote sommen gelds zijn gespendeerd, en bearbeid worden meer ten genoegen der eigenaren dan met het oog op daaruit te trekken voordeelen, zal de Commissie buiten bespreking laten.

Uit het onderzoek der Commissie is gebleken, dat de achteruitgang der plantages toe te schrijven is aan de hieronder opgegeven redenen.

Alvorens tot de bespreking over te gaan der verschillende onderdeelen van het groot landbouwbedrijf, wil de Commissie laten uitkomen, dat het gemis eener cultuur, die op groote schaal kan worden beoefend, waarvan de opbrengst geregeld afzet vindt, die de moeilijkheden, welke klimaat en bodemgesteldheid aanbieden, trotseeren kan, de uitgaven van het bewerken van den grond, het beplanten, het bevloeien en het oogsten dekt en de moeite van den planter loont, een der hoofdredenen is, waarom het groot landbouwbedrijf hier niet winstgevend is,

(*Wordt vervolgd*)

CORRESPONDENTIE.

ARUBA.

7 Jan 1912.

Gisteren morgen ten 9 uur kwam de *Dreadnought* hier aan met 25 pasagiers aan boord, waaronder 5 EW. Zusters.

't Duurde lang voor ze in de haven was daar de stroom sterk tegen is tegenwoordig. Na een klein kwartier kwam de loods terug met een 5 tal pasagiers, die hij de beleefdheid had gehad eene plaats in zijn boot aan te bieden.

Er was veel volk, vele belangstellenden en meerdere niewsgierigen, op den steiger. De boot van den Loods ging weer terug om weer eenige pasagiers een dienst te bewijzen. Maar wat deed de kapitein van de „Dreadnought" intusschen? Die zat op engelsch-flegmatieke wijs midden op het dek zich te verlustigen in het dooreenwoelen zijner nog half zeezieke passagiers, die elk voor zich zijn eigendom ging zoeken en bewaken in het ruim.

Er werd geen boot uitgelaten, geen behulpzame hand uitgestoken, geen pakje, niets afgeleverd aan wal. Zou zoo'n behandeling soms engelsche stijl zijn? dan wisten de hollandsche voorgangers, de vorige schippers van den Gouvernements-schoener hun passagiers met bagage toch heel wat netter te behandelen.

Er werden een paar booten uitgezonden en voor 50 ct. per persoon zette men toen de passagiers aan wal. Ook eischte men, gebruikmakend van de gelegenheid, overmatig hooge prijzen voor het halen van den verderen inhoud der bark. We willen hartelijk hopen dat die nieuwe kapitein zich in 't vervolg wat redelijker en wat meegaander zal betoonen.

Met de droogte is het ook hier erg gesteld. Als er spoedig een flinke bui valt kan er misschien nog iets terecht komen van de oogst op Sta. Cruz, overal elders, op de Playa, de Noord, en Sabaneta moet de oogst als verloren worden beschouwd.

Berichten uit de Kolonie.

✠ Zuster Maria Egidia.

In den laten avond van Zaterdag 13 Januari is op *Zaquito* overleden de Eerw. Zuster MARIA EGIDIA (in de wereld Mejuffr. C. W. BELLCKRAM.)

In de laatste jaren van haar leven heeft zij geleden als een martelares en is nu gestorven als een heilige.

Negen lange jaren ging zij gebukt onder het zware kruis van een ongeneeslijke ziekte, maar, ofschoon de Eerw. Zuster wel het volle gewicht van haar last voelde, droeg zij dien met geduld. Door het smartvol lijden dagelijks meer en meer gelouterd, in de stille eenzaamheid geheel en al afgescheiden van de buitenwereld, leefde zij een leven vol verdiensten bij God, die haar thans het overgroot loon niet zal onthouden.

Zuster EGIDIA was vóór haar ziekte werkzaam in de scholen van het Bijz. Onderwijs op Curaçao, Aruba en Bonaire. Zij is geboren op Bonaire 21 Sept. 1863 en legde hare religieuze geloften af als Zuster van de Congregatie van Roozendaal 25 Mei 1885.

Zij ruste in vrede.

Gouvernementshuis.

Dinsdag heeft de Gouverneur aan DR. CRAMER een dejeuner aangeboden en Woensdag een diner aan den Commandant en Officieren van Hr. Ms. *Zeeland*. Verschillende andere genoodigden zaten beide keeren mede aan.

Hr. Ms. Zeeland.

Maandag a.s. zal onze oorlogsbodem onze haven verlaten om een bezoek te brengen aan Bonaire en daar schijf te schieten, waarna koers gezet wordt naar de Bovenwindsche eilanden. Na via Bonaire teruggekeerd te zijn zal de *Zeeland* vermoedelijk op 3 Februari vertrekken naar Suriname.

De Draadlooze.

We hebben hier een puike inrichting en een zeer goed personeel ter bediening der draadlooze. De geheele week, van Zondagmorgen 10 uur tot Zaterdag avond 7 uur is de *Utrecht* in verbinding gebleven met ons Marconistation, waarmee het afstandsrecord weder met 500 K.M. verhoogd is en gebracht op 2500 K.M. Bij de levering van het toestel was slechts 500 K.M. gegarandeerd. Op dezen grooten afstand is het contact nog zeer duidelijk.

De nieuwe chef der draadlooze, de sergeant N. SMIT, schijnt het toestel zeer scherp te kunnen stellen, meermalen werd door hem reeds New-York bereikt; ook heeft hij de stoornissen waarmede het seinen vroeger des nachts dikwijls gepaard ging, zoo goed als geheel weten te overwinnen.

Een nieuwe lijn.

Naar ons werd medegedeeld zal in Februari a. s. een scheepvaartlijn geopend worden tusschen Curaçao–Portorico-St. Thomas-St. Domingo-Curaçao.

Er schijnt zelfs sprake te wezen, dat ook onze Bovenwinsche eilanden, Aruba en Bonaire in het vaarplan zullen worden opgenomen.

Diefstal.

Dank zij de goede voorzorgen der Politie werd een diefstal, gepleegd in de pastorie van Pietermaai, al heel spoedig ontdekt, het geld grootendeels teruggevonden en de dader gesnapt.

Botica Neerlandesa.

Op oudejaarsavond werden twee apotheken gesloten. Een dezer twee, overgegaan aan de firma Dania & Co, is verleden Maandag weder geopend.

Wij wenschen de nieuwe firma betere zaken dan haar voorgangster, een lang en bloeiend bestaan en flinke verdiensten.

Drinkwatervoorziening.

Het blijft maar droog en de watervooraad wordt steeds minder.

Dat men toch bij tijds zorge een algemeen gebrek aan drinkwater te voorkomen.

---

nonnen en die gansche aanhang, wier leven bestemd is om dat van anderen af te knagen en om van bedelarij te leven......" Moet zij hem misschien nog de deur uit smijten, ja of neen?......

Terwijl zij zoo'n leven maakt in de gang, komt Gust, de kamerknecht aangeloopen; hij zet een lang en gramstorig gezicht op, en zegt tot den priester;

......„Men heeft u gezegd, dat mevrouw niet thuis is... Dus trek er van door."

De geestelijke heeft nu een man voor zich, hij zet zich in de plooien:

„Zeg eens, wordt gij betaald om onbeleefd te zijn? ik herhaal u...... ik kom hier niets vragen...... Mevrouw heeft er het grootste belang bij mij te ontvangen."

„Mevrouw heeft niemand noodig!"

„In alle geval...... ga dit aan mevrouw zeggen: „Indien zij mij niet ontvangt, kom ik niet meer terug...

En Gust, den stoffer onder den arm, gaat heen en de gang door, treedt de eetzaal binnen, waar de geestelijke goed de aanwezigheid der Dame bemerkt, en haar op zenuwachtigen toon hoort zeggen:

„'t Is eenvoudig; als die pastoor, mij zoo noodig moet spreken, welnu, dat hij mij dan schrijve!"

En Gust komt terug, hij ziet er nog hatelijker en dreigender uit:

„Nu, mevrouw is er niet.. schrijf haar"

„Geef mij dan als 't u blieft een stukje papier," herneemt de rector.

„Ha, wacht even".

En slof-slof zoekt Gust ergens in een hoek een vuil stuk papier. Daar ligt juist onder een stoel een stuk verfrommeld papier, nog bebloed van de lever, die er voor de kat was ingepakt geweest.

De geestelijke neemt zijn potlood, en rechtstaande — natuurlijk geeft men hem geen stoel — schrijft hij op zijn brevier:

Mevrouw.

„Neem mij niet kwalijk, dat ik zoo'n verfrommeld stuk papier gebruik, de knechten konden niets beters voor u en mij vinden. Ik heb hier 3000 francs, die ik u moet ter hand stellen van wege een schuldenaar van mijnheer uw echtgenoot.

„Zie nu, of gij mij kunt ontvangen."

En de priester geeft het aan den knecht, die, het gelaat vol verachting, den rug tegen den muur, de handen op ze'n rug gekruist, staat te wachten.

„Ga, breng dat".

* * *

„.......! !...... pastoor...... kom!"

De deuren gaan open. Een huisknecht, blinkend en riekend van al de pomade, komt gansch onthutst terug, en alvorens hij een woord kan uitkramen, komt mevrouw met een hoop complimenten den priester te gemoet:

„Maar Eerwaarde, kom dan binnen. Mijn eerwaarde heer. .... Wat ben ik toch verlegen... Ga u voor, asjeblief! Mijn dienstboden weten niet... neem het hun niet kwalijk... zij weten nog niet, hoe het in huis omgaat..."

„Dat is me nu de wereld !... denkt de priester, wiens stappen door de gangen weerklinken.— „Bah !"

In de zaal gekomen, haalt de rector het pakje blauwe bankbriefjes uit zijne tasch, en zonder een woord te spreken, reikt hij ze over aan de vrouw, wier oogen van vreugde flikkeren.

„Maar Eerwaarde... Maar zou ik niet mogen weten...?"

„Neen... dat is een biechtgeheim."

„Dat is waar! Dat gebeurt somtijds?"

„Dikwijls."

„Och, neem mij niet kwalijk... ik laat u maar staan".

„Niet noodig... het rijtuig wacht mij buiten. Overigens, ik ben klaar... mevrouw, ik groet u."

„Maar, eerwaarde, laat zien... wat kan ik voor u doen."

„Zorgen dat uwe knechten wat beleefder zijn."

„Hebt gij geene armen?"

„Ik... neen; maar ik kan u wel zeggen, dat ik deze 3000 francs, die gij niet noodig hebt, aan arme ongelukkigen, die aan alles gebrek hebben, heb ontnomen, en deze ongelukkigen worden verzorgd door kloosterzusters, wien ik het hart doorboord heb in den naam van een onverbiddelijke rechtvaardigheid."

„Wat dan?"

Mevrouw wist een oogenblik niet wat te doen... zij bladerde in het pakje bankbriefjes, langzaam, zij kon niet besluiten.

Arme briefjes, pas aangekomen... en reeds ervan scheiden...! Niets dan briefjes van honderd francs... geen van vijftig! En zelfs geeft men zoo maar geen vijftig francs voor hongerlijders, die gij niet kent... Is me dat vervelend! Men moest altijd geld bij zich dragen... En nu nog een briefje van honderd moeten geven!... Wat aangevangen, kom... moet ik... ja... neen... Wreed raadsel!... Zij besluit den priester er een te geven...

„...Dat is voor uwe armen," zegt zij luidop, en doet als een zeer voorname vrouw.

En terwijl de rector, al voortgaande, het geld in zijn beurs wegstopt:

„O de dief!... grinnikt de knecht, die het gebaar van den priester heeft gezien... „hij is er toch in geslaagd, mevrouw beet te nemen."

—:(o):—

Koloniale Raad.

A s. Maandagavond te 8 uur zal er zitting van den Kolonialen Raad zijn ter verkiezing van candidaten, die voorgedragen zullen worden ter vervulling van de vacatures, te ontstaan door de periodieke aftreding in Mei a.s. van de leden MORDY. S. L. MADURO, PH. F. DE HASETH MÖLLER en ED. S. LANSBERG.

Liefdadigheidsvoorstelling.

Woensdagavond had in het *Theater Naar* alhier eene cinematographische vertooning plaats, waarvan de helft der netto-opbrengst bestemd is voor de noodlijdenden van *Ceroe Bientoe*, alhier.

Drie kooplieden van het eiland, begaan met het lot dier ongelukkigen, hadden zich belast met den verkoop van toegangskaartjes.

De Vrijmoedige.

Kamer van Koophandel.

In de jongste vergadering van de Kamer van Koophandel en Nijverheid zijn de heeren A. JESURUN, MY C. HENRIQUEZ en C. G. DE HASETH Cz. respectievelijk tot voorzitter, onder-voorzitter en secretaris penningmeester herkozen.

Dr. Cramer.

is eerst gisteren met de *Oranje Nassau* via Trinidad naar Suriname kunnen terugkeeren en denkt in Mei weder naar Curaçao te komen om ook onze Bovenwindsche eilanden te bezoeken.

Onze Begrooting in de Tweede Kamer.

Onze begrooting werd Vrijdag 22 December door de Tweede Kamer goedgekeurd. Dat zij behandeld is, durven wij niet zeggen, want er is al zeer weinig gesproken. De Kamer moest op vacantie en had geen tijd meer om veel te spreken en ieder lid dat het woord vroeg, werd met ongeduld aangehoord, ja, met rumoer in 't spreken gehinderd. De Heer VAN VUUREN wees terecht op het onwenschelijke van dergelijke manier van behandelen en klaagde tevens dat de Regeering niet half zooveel doet voor Curaçao als voor Suriname, terwijl Curaçao toch veel meer noodlijdend is.

De volgende week hopen wij het officieele verslag der *Handelingen* te kunnen mededeelen, wij gaven nu slechts een kort resumé uit *De Tijd* van 23 Dec. die zeer erg klaagt over deze zitting der Tweede Kamer.

Traktementsverhooging.

In de zitting van 22 December heeft de Tweede Kamer de verhooging der officierstraktementen aangenomen.

Eigen werk,

Gisteren zagen wij een nieuw motorbootje van den Heer J. BOOM proefstoomen. Het pittige ding deed het best.

De motor is uit Amerika, maar de boot werd hier gemaakt, en ook de monteering geschiedde in de eigen kolonie.

„C. W. K."

In vereeniging met de Infanterie van het Garnizoen heeft het Curaçaosch Weerbaarheidskorps een veldoefening gehouden op Zaterdagmorgen ll. Om half zeven trokken de troepen uit en keerden om 11 uur terug.

Dit is de eerste maal sedert zijn bestaan, dat het Korps deel kon nemen aan een oefening bij dag. Vroeger moest dit altijd in de avonduren geschieden.

De leden werden in staat gesteld deel te nemen aan deze dagoefening door de welwillendheid hunner chefs, die hun voor dien morgen vrij hadden gegeven. Iets wat zeer werd geapprecieerd.

Een Curaçaosche Musicus.

Met de Engelsche boot is dezer dagen de Heer EMIRTO DE LIMA voor een kort bezoek aan zijn geboortegrond en familie uit Europa teruggekeerd. Deze bekwame violist behaalde het diploma aan het Conservatorium te Parijs, waarmede wij hem van harte geluk wenschen.

De Heer DE LIMA zal dezer dagen in de Sociëteit De Gezelligheid een concert geven.

Officieele berichten

De heer Mr. PH. F. DE HASETH EVERTSZ is, op zijn verzoek, eervol ontheven van het lidmaatschap van de commissie tot het afnemen in 1912 der examens, bedoeld bij de artt. 30 t|m 33 der Onderwijsverordening; en de heer H. P. DE VRIES is benoemd tot lid van die commissie.

De heer J. W. J. VAN DER LINDE SCHOTBORGH, 1ste commissie ter Administratie van financiën, is, met tijdelijke ontheffing uit het ambt van klerk van de Curaçaosche Bank, overgeplaatst naar de Gouvernements Secretarie, en tijdelijk belast met de werkzaamheden van hoofdcommies op dat bureau.

De heer B. Q. VAN DER VEEN ZEPPENFELDT, geemployeerde ter Gouvernements-Secretarie, is overgeplaatst naar de Administratie van financien.

Aan den deurwaarder bij het Kantongerecht op Bonaire, H. VAN NOORD, is om gewichtige redenen acht dagen verlof verleend.

Bij G. B. dd. 15 Januari 1912 No. 57 is de taks (buitenlandsche) voor de radiotelegrafische kuststations in de kolonie Curaçao gebracht van 40 op 30 cents per woord.

De „Prinses Juliana."

De tweede machinist van ons rentenierend niet-stoomertje is het lange stil liggen moede geworden en weer naar huis toe gegaan met de Oranje-Nassau.

Over eenige jaren komt hij weer eens kijken, of de schoone slaapster nog even rustig door dommelt, veilig bewaakt door het goed bezoldigde dienst personeel zonder dienst.

En dat noemen ze dan een snelle stoomverbinding tusschen de Curaçaosche eilanden, en een zuinig beheer der geldmiddelen!

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

84 ratten

36 muizen.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 12 Januari 1912

AARDNOTEN (Pindas) per KG	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K.G..................	„ 0.06
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.....................	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G............	„ 1.20
WOL per K.G........................	„ 0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G..............	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No. 1...........per dozijn	„ 4.—
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 4,12½
„ „ 2 „ „	„ 4.62½
„ „ 3 „ „	„ 9,50
„ „ 3 „ „	„ 9.65
„ „ 4 „ „	„ 6.50
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ ——
„ „ 6 „ „	„ 11,—
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 12.50
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 14.—
„ „ 11 „ „	„ 13.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„ 17—
„ „ 13 „ „	„ 16.—
„ „ 14 „ „ (OLA)	„ —
„ „ 15 „ „	„ 18.—
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	f ——
„ XX „ „	„ ——
„ XXX „ „	„ ——

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa)
in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1
van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 3—
van ongeveer 30 cM. van kruin tot rand per doz f 4.—

N. B.

De wol is ½ cts gedaald, de schapenvellen stegen in prijs van 40 op 50 cts. Voor strooheoden No. 5 (OLA) staat geen prijs genoteerd. No. 6 daalde met 25 cts, No. 7 en No. 13 met 1 Gld, de kleine stroohoeden van ± 30 c.M. van kruin tot rand met 50 cts.

Scheepsbouw.

Naar „Fairplay" te Londen verneemt heeft de „Kon. West-Ind. Maildienst", te Amsterdam aan de scheepsbouwmeesters Wm. Hamilton & Comp., te Port-Glasgow, den bouw opgedragen van 2 nieuwe stoomschepen van ca. 4800 ton d.w. welke in Nov. 1912 moeten worden opgeleverd. De machines van het triple exp.-systeem worden vervaardigd door de firma David Rowan en Co., te Glasgow en zullen en vaartsnelheid moeten kunnen ontwikkelen van 13 mijl.

Snelvliegdienst tusschen Europa en Amerika.

De bekende luchtvlieger Graham White heeft bij een interview als zijn meening te kennen gegeven, dat er binnen 20 jaren tusschen Europa en de Vereenigde Staten een regelmatige dienst voor vliegtuigen zal bestaan.

De gebruikte toestellen zullen 300 meters lang zijn met groote stalen vleugels, de motors zullen 75.000 p.k. ontwikkelen, zoodat eene snelheid van 300 kilometers per uur is te voorzien.

1000 passagiers zullen ineens vervoerd worden door deze monstervliegtuigen. Dat belooft iets voor het transport van militaire troepen en voor..... den wereldvrede!

Brievenbus.

ERNESTO B. JESURUN.

Zeer tot onze spijt ontvingen wij het schrijven Uwer Commissie te laat om het te kunnen publiceeren.

Red. Amigoe.

Buitenland.

FRANKRIJK.

Het Marokko-verdrag.

is thans ook in de Fransche Kamer aan de orde geweest. Het was een groote zitting. In de diplomatenloge zaten de ambassadeurs van Duitschland, Engeland, Spanje en Italië.

De Kamer was nagenoeg voltallig

Zooals men weet, was het plan van het Kabinet, om eerst aanneming van het verdrag te eischen en dan later discussiën toe te staan.

Hiertegen kwam graaf De Mun op, die een motie verdedigde tot verdaging van het verdrag tot de regeering nauwkeurige inlichtingen zou kunnen geven over den stand der onderhandelingen met Spanje en omtrent de goedkeuring der mogendheden, die de Algeciras-akte hebben onderteekend. De Mun sprak daarop over de oude vriendschap tusschen Frankrijk en Engeland en zeide, dat bij den huidigen toestand in Europa geen van beide ook nog op de vriendschap van anderen kan rekenen. Nog nooit is de toestand zoo dreigend geweest. „Wij zullen ons niet in de val laten lokken en de eene vriendschap opofferen om een andere te winnen."

De minister dacht zich af te maken van de rede van dezen clericaal, maar hij bespeurde spoedig dat een groot deel der Kamer het met graaf De Mun eens was en zoo kwam hij met zijn verklaringen.

Hij begon aldus:

„Hoort mij in stilte aan, want ik heb ernstige zaken te zeggen. Nadat wij ons leedwezen hadden te kennen gegeven, dat Duitschland een schip naar Marokko had gezonden, zijn wij in onderhandelingen getreden.

Spanje nam daaraan deel, omdat Engeland eveneens mede moest doen.

Wij stelden drie voorwaarden voor de besprekingen: dat onze vrienden en bondgenooten op de hoogte zouden worden gehouden, dat aan de mogendheden, die de akte van Algeciras hadden onderteekend, kennis zou worden gegeven en dat Duitschland geen grondbezit in Marokko mocht eischen. Duitschland deelde ons mede. dat de openbare meening compensaties eischte en dat het ons protectoraat over Marokko zou erkennen. Van Duitsche zijde werd gezegd: „Gij hebt onderhandeld met Engeland, Italië en Spanje, wat zult gij met ons doen?" Dat wij ons voortdurend bleven verzetten tegen de door Duitschland gestelde eischen, blijkt uit den langen duur der onderhandelingen. Kiderlen verklaarde, dat Duitschland bereid was tot een ruil met Togo en Kameroen, maar daarvoor Gabon eischte en den Congo tusschen den Oceaan en den Sangha, waarop wij verklaarden op dezen grondslag de onderhandelingen niet te kunnen voortzetten.

Toen kwam een tijd van spanning.

Men zegt, dat onze vrienden ons toen tot een conflict trachten over te halen. Dat is beslist onwaar.

Onze vrienden waren aan onze zijde en bereid ons de hulp te verleenen, die de omstandigheden noodig zouden maken, maar wij hebben geen enkelen maal ophitsende woorden van hen gehoord."

De minister betuigde zijn ingenomenheid met het artikel in het verdrag, bepalend dat eventueele moeilijkheden omtrent den Congo aan het oordeel van het Hof van Arbitrage in Den Haag zullen worden onderworpen, verklaarde verder dat de regeering de levensbelangen van de Fransche bezittingen in Aequatoriaal-Afrika heeft behartigd en er nooit aan heeft gedacht zijn recht van voorkeur op Belgisch Congo op te geven.

Het verdrag verleent aan Frankrijk absolute vrijheid in Marokko.

Wat Spanje betreft: de Fransche politiek tegenover Spanje zal deze zijn: Frankrijk zal zeggen: „Wij hebben ons ten koste van groote opofferingen een nieuwe positie in Marokko geschapen, gij kunt deelen in onze voordeelen, zoo gij ook onze opofferingen deelt."

„Daarbij zullen wij Spanje's waardigheid onaangetast laten.

„Wij denken aldus: „Een groot land als Frankrijk mag geen misbruik maken van zijn overmacht.

„Het zou een laakbare daad zijn, wilden wij de betrekkingen met Spanje anders dan in vriendschappelijken zin apvatten."

De minister van koloniën Le Brun had ook nog een woordje. Hij zeide, dat de regeering Libreville en Midden-Congo, wegens hun rijkdom en stabiliteit der verkeerswegen heeft willen behouden, de toegang tot het rijk blijft verzekerd, ook na het sluiten van dit verdrag, door de Congo- en de Oebangha - rivieren.

Afgestaan zijn 150.000 vierk. K.M. moerasgrond, 60.000 vierk. K.M. maagdelijk woud en 100.000 tot 120 000 vk. K.M. bebouwbare grond.

In den loop van het jaar 1912 zal de regeering aan de Kamer een program van reorganisatie der aequatoriale bezittingen voorleggen.

Wat de indruk van deze rede was?

De corr. van het *Hbl.* zegt dat de rede van graaf De Mun zeer werd toegejuicht.

Bij deze mooie, waardige rede stak het slappe, onhandig antwoord van de Selves zeer af. Hij wilde zich eerst beperken en de motie- De Mun in enkele woorden onaannemelijk verklaren, de vijandige houding der Kamer dwong hem echter de besprekingen te Berlijn uitvoerig te behandelen. De rede bevatte weinig nieuws en wekte door onbeduidendheid en ondiplomatieke taal herhaaldelijk luide protesten der Kamer, vooral toen de spreker onvoorzichtigerwijze zeide, dat Frankrijk tegenover Spanje geen misbruik van zijn overmacht mag maken.

De uitnemende rede van Le Brun, minister van koloniën maakte veel goed; hij besprak het Congoleesch gedeelte van het verdrag. De indruk van de rede van de Selves in de wandelgangen was zeer onrustig.

Men voorspelt een spoedig einde van zijn ministerieele loopbaan

Maar ten slotte — 't kon moeilijk anders en de minister *had* gesproken — werd de motie tot uitstel verworpen met 448 tegen 98 stemmen.

De pessimisten hebben ongelijk gehad! Gedurende de meest kritieke periode der Marokko-onderhandelingen werd met bezorgdheid gedacht aan de toekomstige debatten in de Fransche Kamer. Zou deze, die veel meer gewicht in de schaal te werpen had dan de Duitsche Rijksdag, het werk der diplomatie niet vernietigen door het verdrag — indien het tot stand kwam! — te verwerpen?

Het verdrag is tot stand gekomen. Met loven en bieden, met concessies over en weer, na het indienen van een schier eindelooze reeks voorstellen en tegenvoorstellen hebben Von Kiderlen en Cambon, de rijkskanselier en de fransche minister van Binnenl. Zaken, een regeling getroffen, aannemelijk voor beide landen, gebaseerd op het beginsel: „do ut des," ofwel: voor wat, hoort wat. De Rijksdag heeft zwakjes tegengesputterd, maar het verdrag aangenomen; de Fransche Kamer dito. En wel aangenomen met de groote meerderheid van 392 tegen 36 stemmen. Zelfs indien men de 141 afgevaardigden, die zich van stemming onthielden en de 24 afwezigen eens indeelt bij de tegenstanders, krijgt men nog een meerderheid van 192 stemmen — een resultaat hetwelk in den afgeloopen zomer, toen er boven Europa zulke donkere wolken hingen, niemand had durven hopen. Jaurès had vóór de stemming nog 'n weinigje kamervuurwerk afgestoken, den lof van den vrede bezongen, aangemaand tot voorzichtigheid en bescheidenheid bij de uitoefening van het protectoraat in Marokko en het als de bijzondere rol van Frankrijk gequalificeerd tusschen Duitschland en Engeland op te treden als bemiddelaar; de republikeinsche afgevaardigden der drie grens-arrondissementen Meurthe en Moesel, Maas en Vogezen hadden — uit louter chauvinisme en onder sensatiebeweging in de Kamer — verklaard een toenadering tot Duitschland niet te kunnen goedkeuren; de radicaal Laguerre, getrouw blijvende aan het karakter van zijn naam, had, onder rumoer verzekerd nooit te zullen onderhandelen met „Carthago", doch het einde was toch dat Lebrun, de minister van Koloniën, de gelukwenschen zijner collega's kon in ontvangst nemen.

Ook van De Selves, die, nu hij „Koloniën" als het middelpunt ziet beschouwd waarom de geheele Marokko-quaestie zich bewogen heeft, wel moet meelachen met dezelfde gulheid als die van een boer die kiespijn heeft. Maar waarom moest hij ook onlangs een zóó onhandige redevoering houden en o.a. beweren — om nog slechts aan dit ééne te herinneren — dat gedurende de Marokko-krisis Frankrijk zich zelf bewust was geworden van een kracht en eensgezindheid, welke het niet in zich vermoed had! Met andere woorden: Marianne was zich zelve dezen zomer meêgevallen. Hoe stak deze zwakke taal af bij de fiere houding en de hooghartige verklaringen van de leiders der Duitsche staatkunde en van die van den overzeeschen vriend John Bull bij monde van Minister Grey. Of De Selves nog lang op den „Quai d 'Orsay" zal blijven wonen?

Misschien dat het hem mogelijk is zijn ambtelijk leven te rekken, door de onderhandelingen met Spanje tot een goed einde te brengen.

Dit zal intusschen — indien men de berichten uit Madrid gelooven mag — den minister nog menigen zweetdruppel kosten. Het Spaansche kabinet wil n.l. bij de handhaving van zijn eisch tot bestendiging van Spanje's thans bestaande bevoor-

rechte onafhankelijke politieke positie in sommige kustplaatsen — de zoogenaamde presidio's — van geen schadevergoeding in grondgebied voor Frankrijk weten, en dáárom juist verwacht men dat de onderhandelingen van langen adem en moeilijk zullen zijn.

ITALIE.

Een handige zet van de Porte — de afstand der haven van Solum aan Egypte! Is de „Berliner Morgenpost" goed ingelicht, dan heeft deze afstnnd reeds plaats gehad kort na het uitbreken van den oorlog in dit gebied, het oosten van Cyrenaïka, vlak bij de Egyptische grens. Het ligt nu voor de hand, dat de havenplaats Solum, een der beste van de Middellandsche Zee, door Engeland (want deze mogenheid speelt in Egypte den baas) versterkt zal worden en tot een steunpunt voor de vloot zal worden gemaakt. Hierdoor vermindert de waarde van Tobroek, sedert September door de Italianen bezet, aanmerkelijk.

Het was bekend dat Engeland in het belang van de versterking zijner positie aan de Middellandsche Zee reeds sinds lang op deze haven een begeerig oog had geslagen. Vandaar dat het volstrekt niet vreemd is, indien men — wat het „Berl. Tageblatt" beweert — in Italiaansche parlementaire kringen zich over het optreden van Egypte, d.w.z. Engeland, zeer ongerust betoont, en de regeering besloten heeft naar Londen een protest-nota te zenden.

De toestand, door dezen afstand geschapen, is bepaald zonderling. Turkije staat krachtens zijn souvereine rechten een gedeelte van zijn grondgebied af, hetwelk Italië (maar ook Italië alleen en geen enkele andere mogendheid!) als geannexeerd beschouwt en als zoodanig verklaard heeft! Het beschikt dus over Italiaansch territoor en John Bull accepteert het aanbod met grandioze veronachtzaming der zoogenaamde annexatie. Turkije ontneemt, vóórdat de feitelijke verovering heeft plaats gehad, aan zijn aanrander een der meest waardevolle stukken van den buit, verzekert zich op die wijze compensaties of hulp in een of anderen vorm van Engeland, en zaait tweespalt tusschen deze mogendheid en Italië. Welk een indruk moet dit feit te Rome maken! Zonder de prachtige reede van Solum beteekent immers het bezit van het vruchtbare Barka niet veel, daar de haven van Benghasi het grootste gedeelte van het jaar voor eenigszins groote schepen ontoegankelijk is.

En nu spreken we nog niet eens van het te Rome loopende gerucht, volgens hetwelk deze occupatie door Engeland het gevolg zou zijn van... een vroeger door Italië met Engeland gesloten verdrag! Mocht dit gerucht blijken waarheid te bevatten, dan zou men een geweldige beroering kunnen verwachten onder het Italiaansche volk, dat, verontwaardigd, de regeering rekenschap zal vragen van het dan betrekkelijk noodeloos vergoten bloed, nu het beste steunpunt voor de vloot van een der meest vruchtbare gedeelte waarom de rooftocht ondernomen werd, verloren gaat aan Engeland.

TURKIJE.

De Dardanellen-quaestie is, althans voorloopig, van de baan. Wèl te verstaan: het meer politieke gedeelte dezer quaestie. Plotseling werd n.l. in een onderhoud tusschen den Russischen ambassadeur te Konstantinopel en den Turkschen minister-president besloten de besprekingen over de openstelling van de Dardanellen te beschouwen als niet te hebben plaats gehad. Bom! Een neus voor Rusland, ondanks de geneigdheid van Marianne en John Bull om den bekenden eisch te steunen.

Oostenrijk-Hongarije was er nog en Von Aehrenthal had heel even zijn tanden laten zien, onder goedkeurend glimlachen van de regeering te Berlijn.....

Doch de strategische zijde der Dardanellen-quaestie blijft bestaan.

De Porte wantrouwt Italië sterk; zij verwacht een vlootactie tegen Turkije, zij ducht zelfs een aanval op Konstantinopel. Zij is op deze laatste mogelijkheid voorbereid. Langs de Dardanellen zijn 30.000 soldaten — infanteristen en artilleristen — saâmgetrokken. De verschillende forten herbergen 300 tot 3000 man. Het aantal kanonnen bedraagt 115, waaronder 6 Kruppkanonnen van 34 centimeter. In de Dardanellen ligt een vloot, bestaande uit 11 schepen.

Twaalf oude schepen worden gereed gehouden om de Dardanellen te versperren, zoodra Italië tot den aanval overgaat. De Porte zal alleen gebruik maken van contactmijnen, die door een kabel verbonden zijn met den wal, om de handelsvloot zoo min mogelijk in gevaar te brengen. Deze mijnen worden van het land uit tot ontploffing gebracht. Als ze nu maar springen willen.

Advertentien.

DE HEER EN MEVROUW

Mordy S. L. Maduro

hebben het genoegen hierbij kennis te geven van de verloving van hunne dochter

Sarah

met den Heer

Joseph M. Correa.

Curaçao 15 Januari 1912.
Eenige kennisgeving.

Charles A. Jones en familie

zullen met genoegen Donderdags hunne vrienden en kennissen ontvangen.
Op andere dagen kunnen vooreerst visites niet worden afgewacht.

3—2.

PLANTAGE GROOT-PISCADERA.

Groote last ondervindende van wilde katten, wordt hierbij aan 't publiek bekend gemaakt, dat op bovengenoemde plantage op onbepaalden tijd, 's daags en 's nachts gejaagd zal worden.

3—2.

DEWAR'S-WHYSKI

[DE BESTE]

BEKROOND MET MEER DAN

50 Gouden Medailles

EN ANDERE PRIJZEN.

GEDESTILEERD DOOR

John. Dewar & Sons Ltd.; Perth

Leveranciers van het Engelsche Hof, (van wijlen Koningin Victoria, van wijlen Koning Eduard VII en van Koning George V.)

Agenten voor Curaçao,

de LANNOY & Co.

BERICHT. De ondergeteekenden maken hierbij aan het geachte publiek bekend, dat zij tot hun spijt zich gedwongen zien, **voor een korten tijd** den verkoop van gedistilleerd water te **staken,** daar er grootere afzet is dan waartoe de capaciteit der machines in staat is.
Aan de geabonneerden zal natuurlijk 't water geleverd worden, zooals gewoonlijk; aan anderen weer, zoodra de hoeveelheid in voorraad groot genoeg is.

De Concessionarissen
van de Curaçaosche Water-Distillatie-Inrichting.

S. E. L. MADURO & SONS.

Curaçao 23 December 1911.

Photographische Inrichting.
Soublette et Fils,
HOFPHOTOGRAFEN
VAN
H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910,

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

HAVEN-NIEUWS.
VAN 13 JAN. – 27 JAN.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	20 Januari	New-York	20 Januari	Maracaibo
Maracaibo	„	25 „	Maracaibo	25 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	25 „	New-York	25 „	La Guayra
Merida	„	17 „	Maracaibo	17 „	La Guayra
Merida	„	22 „	Maracaibo	22 „	Maracaibo
Merida	„	24 „	La Guayra	25 „	Maracaibo
Oranje Nassau	G D Nieman	18 „	New-York	19 „	Amsterdam
Prins Willem I	A R Nyboer	20 „	Amsterdam	21 „	New-York
Pr. Fr. Hendrik	H J v d Goot	28 „	New-York	29 „	Amsterdam
Albanian	Harrison	17 Januari	Liverpool	18 Jan	Sabanilla
Mecklenburg	H. v. Leitner	11 „	Pto. Colombia	12 „	Hamburg
Venetia	C Segebarth	19 „	Sto Tomás	19620„	Hamburg
Calabria	R Hollash	18 „	Hamburg	18 „	Pto Colombia
Legazpi	A Cormellas	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Dictator	Nicholson	20 „	Liverpool	20 „	Sabanilla
Citta di Milano	A Ferraro	21 „	Génova	21 „	Colón

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Virginia H	14 Jan	Pto Cabello	*Dreadnought H*	18 Jan	Isla Barlov.
Hirondelle H	14 „	Maracaibo	*Victoria H*	15 „	Maracaibo
Refugio H	14 „	La Guayra	*Perla de Ozama*	15 „	Sto. Domingo
Hangaria H	15 „	Barbados	*Refugio H*	16 „	Aruba
Juan Luis H	17 „	Vela de Coro	*Yane V*	19 „	Maracaibo
Frieda H	17 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	19 „	Aruba
La Preferida H	17 „	Maracaibo	*Margarita C*	19 „	Aruba
Meteor H	17 „	Maracaibo			
Margarita C	17 „	Aruba			
Maria Abigail V	18 „	Vela de Coro			

ADVERTENTIE:

Hierbij hebben wij de eer te berichten, dat wij door aankoop eigenaren zijn geworden van de apotheek „Botica Neerlandesa," welke vroeger gedreven werd door de firma

J. G. Guerrero & Co.

Wij hopen, dat onze nieuwe firma

Dania & Co.

het algemeen vertrouwen zal mogen verdienen en bevelen ons aan in de gunst van 't Publiek.

Richard Ph. Dania

Joseph M. J. Eilis.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman Martinez.

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 37 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

H. A. P. A. G.

Hamburg-Amerika-Linie.

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier-Dienst onderhouden door 58 verschillende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

Dienst tusschen Europa-West-Indie-Venezuela-Colombia.

Lijn I. *Aankomst* te **Curaçao**: van Europa en tusschen havens, den 1sten van elke maand.
Vertrek van **Curaçao**; naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas Havre en **Hamburg den 2|3 den**

Lijn III. *Aankomst* te Curaçao van Hamburg–Antwerpen en St. Thomas den 15 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Pto Colombia, Cartagena en Pto. Cesar, den 15|16

Lijn IV *Aankomst* te Curaçao van Cuba, event. St. Thomas, den 15|16 van elke maand.
Vertrek van Curaçao naar Venezuela, Trinidad St. Thomas, Havre en Hamburg; den 17 van elke maand.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangedaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen *eventueel* ook andere Passagierschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer **15 dagen volbrengen.**

De Passagiers-schepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voorzien van de noodige toepassingen voor de veiligheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:
I Klas: $ *110*; *III Klas*: $ *50–A. G.*
Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

Drukker:
B. L. BOGAERS.